

Landstinget i Värmland
Att. Gunnar Blomquist
651 82 Karlstad

Ert dnr LK/170374

Yttrande från Miljöpartiet de gröna i Värmland över

Remiss om bildande av Regionkommun Värmland

antaget den 30 mars 2017 av styrelsen för Miljöpartiet de gröna i Värmland

Sammanfattning

Miljöpartiet säger ja till förslaget att bilda en regionkommun i Värmland.

I övrigt anser vi att

- regionkommunen ska organiseras så att den ökar möjligheten till delaktighet för alla partier och fler människor i de olika partierna,
- beslut bör fattas / beredas i facknämnder, som eventuellt även kan ha undernämnder, inte i små fackutskott till styrelsen,
- det bör finnas fler nämnder än i det förslag som ingår i remissen,
- ansvaret för kollektivtrafiken i Värmland bör ligga hos regionkommunen, inte i ett separat kommunförbund,
- KSO-träffarna vidareutvecklas som forum för dialog mellan regionkommunen och primärkommunerna, och varje parti i regionstyrelsen ska ha en representant i detta forum,
- vi ser gärna en ny remissrunda beträffande regionkommunens politiska organisation, förutsatt att den inte allvarligt fördröjer ansökan om att bilda regionkommun.

Ja till Regionkommun Värmland

Miljöpartiet är mycket positivt till förslaget att bilda en regionkommun i Värmland. Vi har arbetat länge för detta, och vi är mycket angelägna att regionkommunen bildas i tid för att ett direktvalt regionfullmäktige ska kunna väljas 2018 och den nya organisationen börja fungera senast 1 januari 2019. Vi ser det som en viktig demokratiseringsreform att makten över sådana beslut som idag styrs genom kommunförbundet Region Värmlands indirekt valda fullmäktige, istället ska styras genom ett direktvalt fullmäktige, med en sammansättning som styrs av hur värmlänningarna röstat.

Det är viktigt att ansökan om att få bilda regionkommun inte försenas på grund av någon osäkerhet om hur regionkommunens organisation ska se ut. Organisationsfrågorna låses inte genom att ansökan lämnas in, och behöver därför inte heller lösas innan ansökan lämnas in.

Principer för regionkommunens organisation

För att bildandet av en regionkommun i möjligaste mån ska förstärka demokratin även i andra avseenden, vill vi att regionkommunen ska organiseras så att den ökar möjligheten till delaktighet för alla partier och fler människor i de olika partierna.

Därför anser vi att regionkommunens organisation bör genomsyras av två principer:

- De politiska organen – vare sig de kallas styrelser, nämnder, beredningar, utskott eller något annat – får inte bli för små. Med fler ledamöter i varje organ ökar möjligheten för varje parti i fullmäktige att – antingen av egen kraft eller genom överenskommelse med andra partier – bli representerat i organet. På så vis kan fler partier vara delaktiga i alla organ där viktiga beslut fattas eller där viktiga diskussioner förs.
- De politiska organen, med undantag för arbetsutskott inom vissa organ, bör kunna bemannas med de personer som partierna anser vara goda företrädare, även om en del av de personerna inte sitter i regionkommunens styrelse eller fullmäktige.

En slutsats av båda dessa principer är att beslut bör fattas / beredas i facknämnder, inte i små fackutskott till styrelsen, som det är i landstinget idag.

I Region Örebro län har man ett system med nämnder och undernämnder, där undernämnderna hanterar ett smalare spektrum av frågor än den nämnd de är kopplade till, men där även undernämnderna kan bemannas delvis av personer som inte ingår i den bredare nämnden. Detta anser vi vara ett bättre sätt än att bilda olika fackutskott till nämnderna.

Att de politiska organen inte bör vara för små innebär också att de inte bör vara för många. Vi tror inte att Värmland bör ha en så omfattande politisk organisation som Västra Götalands-regionen har, med t ex politiska styrelser för olika sjukhus.

Dock tror vi ändå att det bör finnas fler nämnder än i det förslag som ingår i remissen:

- Som beskrivs närmare nedan anser vi att kollektivtrafiken bör ledas av en särskild nämnd.
- Vi ser det också som naturligt att kultur och utbildning, där folkhögskolorna är en viktig del, handhas av en särskild nämnd.
- På liknande vis som i de flesta större kommuner kan en särskild nämnd få ansvar för frågor som rör fastigheter och andra tekniska tillgångar såsom fordon och energiförsörjning.
- Miljöfrågor bör integreras med antingen nämnden för infrastrukturfrågor och andra regionala utvecklingsfrågor eller med ovanstående nämnd för teknik- och fastighetsfrågor.
- För hälso- och sjukvården kan det behövas flera nämnder, alternativt undernämnder, ungefär motsvarande de nuvarande utskotten till landstingsstyrelsen. Särskilt vidareutvecklingen av vårdvalssystemet förtjänar ett mer kontinuerligt politiskt arbete, och ansvaret för detta bör ligga på en nämnd eller undernämnd för primärvården, eventuellt kompletterat med något annat ansvarsområde. Ansvaret för folkhälsoarbetet kan övervägas att föras till en miljö-, infrastruktur- och regional utvecklingsnämnd.

De beredningar som finns till landstingsfullmäktige idag har fortfarande en alltför oklar funktion. Om beredningar ska finnas i den nya regionkommunen, så anser vi att de ska ha till uppgift antingen att löpande bereda vissa typer av ärenden inför beslut, eller att närmare utreda och återrapportera kring större frågor som behöver belysas. Om uppgiften är den förstnämnda kan beredningarna vara permanenta under mandatperioden. Om uppgiften är den senare bör beredningarna hellre tillsättas vid behov och för en begränsad tid.

Kollektivtrafiken bör ingå i regionkommunen

Vi anser att ansvaret för kollektivtrafiken i Värmland bör ligga hos regionkommunen. Alternativet, att ett särskilt kommunalförbund skulle bildas för att vara länets kollektivtrafikmyndighet, skulle innebära extra kostnader för administration, suboptimala förutsättningar för samordning med regionkommunens regionala utvecklingsarbete, en fortsatt besvärlig finansieringslösning, och sämre demokratisk styrning av kollektivtrafiken. Med andra ord, en väsentlig del av fördelarna med att bilda regionkommunen skulle missas om kollektivtrafiken istället läggs under ett separat kommunalförbund. Värmländska intressen skulle inte heller få en tydlig företrädare gentemot tredje part (exempelvis Trafikverket) i frågor som rör trafik och transportinfrastruktur, vilket vore en försämring jämfört med nuläget när kollektivtrafik och infrastruktur finns samlat hos Region Värmland.

Ansvaret för kollektivtrafiken är en stor och viktig uppgift och innefattar myndighetsutövning enligt kollektivtrafiklagen m.fl. speciallagar, inklusive handläggning av enskilda ärenden såsom färdtjänstansökningar, anmälningar om trafikering o.s.v. Kollektivtrafiken bör därför handhas av en särskild nämnd i regionkommunen. Det kan antingen vara en nämnd direkt under regionfullmäktige, eller en undernämnd till en nämnd med ett bredare ansvar för infrastruktur, miljö och andra samhällsplaneringsfrågor.

Samverkan med kommunerna

Vi tillstyrker att KSO-träffarna, inklusive företrädare för oppositionen i respektive kommun, behålls och vidareutvecklas som forum för dialog mellan regionkommunen och primärkommunerna.

Eftersom många viktiga diskussioner kommer att föras i detta forum, och eftersom det är diskussioner som är avsedda att kunna påverka kommande beslut i regionkommunen, så anser vi att varje parti i regionstyrelsen ska ha en representant i detta forum.

I de fall då en starkare förankring med primärkommunerna är önskvärd, bör detta ske genom att regionkommunen skickar remisser för yttrande till primärkommunerna. Därigenom får alla partier och invånare i kommunerna möjlighet till insyn i och påverkan på vilka synpunkter kommunen framför. Ett exempel där sådana remisser bör ske årligen är ändringar av tidtabellerna i kollektivtrafiken.

Den fortsatta processen

I många kommuner finns diskussioner om att det borde ske ytterligare en remissbehandling. Vi ser gärna en ny remissrunda beträffande regionkommunens politiska organisation, förutsatt att den inte allvarligt fördröjer ansökan om att bilda regionkommun. Processen för att ta fram och besluta om organisationens utformning är inte beroende av när ansökan lämnas in, och måste få ta sin tid. Det är önskvärt att ett förslag till fortsatt process redovisas innan en eventuell andra remissomgång.